

- 10 -

Παπαδόπουλος
6/11/95

ΟΙΜΝ 6/1 Σφος ΜΑΣΟΥΡΑ Δφος ΛΙΟΠΙΑΡΗ 06.11.1995 AC1106GM

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμώνης): Ο κύριος Ανδρέας Γεωργίου

Παπανδρέου, Πρόεδρος της Κυβερνήσεως έχει το λόγο.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης): Κυρίες και κύριοι

συνάδελφοι, πριν ξεκινήσω την ομιλία μου, θα ήθελα να εκφράσω τον αποτροπιασμό μας για τη δολοφονία ενός μεγάλου άνδρα, του Γιτζάκ Ραμπίν, ο οποίος προσέφερε τη ζωή του στον αγώνα για την ειρήνη. Ένας πρωταγωνιστής στη Μέση Ανατολή θα λείψει.

(BA)

ΟΜΙΛΙΑ Α.Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

ΣΤΗ ΒΟΥΛΗ

ΣΤΙΣ 6-11-1995

11

ΟΙΓΜ 1/1 Σφος ΒΑΡΟΥΤΑ Δφος ΔΕΔΑΚΗ 06.11.1995 ΑΔ11068Α

θέλω να ελπίζω εκ βαθέων ότι ο θάνατός του, η δολοφονία του, δεν θα επηρεάσει την ειρηνευτική διαδικασία. Ας το ευχόμαστε.

Συζητάμε σήμερα στο Ελληνικό Κοινοβούλιο ένα θέμα ιδιαίτερα σοβαρό, που η πορεία του έχει άμεσες επιπτώσεις στις διεθνείς μας σχέσεις, στο περιβάλλον μέσα στο οποίο καλείται να λειτουργήσει, η χώρα μας, στις δυνατότητές μας να χαράζουμε και να υλοποιούμε μία στρατηγική που να εξυπηρετεί τα συμφέροντα της χώρας μας.

Συζητάμε για το θέμα των Σκοπίων, με αφορμή την υπογραφή της ενδιάμεσης συμφωνίας και το σχετικό αίτημα της Αντιπολίτευσης γι' αυτή τη συζήτηση, η οποία δεν θα έπρεπε, ίσως, να έχει προκριθεί. Δεν είναι καθόλου βέβαιο ότι προσφέρει στους στόχους της χώρας μας μία συζήτηση που αναγκαστικά αναδεικνύει διαφορές σε μία περίοδο που δεν έχουμε φτάσει στο τέρμα της διαπραγμάτευσης. Λυπούμαι γι' αυτό, αλλά ας είναι.

Θέλω από την αρχή της ομιλίας μου να καταστήσω σαφή τη θέση της Κυβέρνησης. Είναι σημαντικό το σημείο αυτό. Θεωρούμε την ενδιάμεση συμφωνία που επιτεύχθηκε με τα Σκόπια, ένα καλό πρώτο βήμα για την πλήρη εξομάλυνση των σχέσεών μας μ' αυτή τη γειτονική χώρα, εξομάλυνση, την οποία και επιθυμούμε και επιδιώκουμε.

12

OIGM 2/1 Σφος ΒΑΡΟΥΤΑ Δφος ΔΕΔΑΚΗ 06.11.1995 AD11068A

Η ενδιάμεση συμφωνία δεν είναι όμως η λύση του προβλήματος. Είναι ακριβώς η διαμόρφωση μιας ενδιάμεσης κατάστασης, η διαμόρφωση ενός πλαισίου συνύπαρξης. Εισερχόμαστε τώρα, σύμφωνα και με τις προβλέψεις της συμφωνίας, στη διαπραγμάτευση για το κύριο θέμα, τη μείζονα διαφορά που είναι το όνομα. Προσερχόμαστε στις διαπραγματεύσεις με τις θέσεις μας, όπως αυτές έχουν διαμορφωθεί και στις συσκέψεις των πολιτικών Αρχηγών υπό τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Πιστεύουμε ότι μπορούμε να έχουμε και από τις διαπραγματεύσεις αυτές ένα αποτέλεσμα απολύτως θετικό για τη χώρα μας, αλλά και για την περιοχή μας γενικά.

Η Αντιπολίτευση έσπευσε να εκφράσει την αντίθεσή της προς την ενδιάμεση συμφωνία βεβαίως σε διαφορετικούς τόνους και με διαφορετικά επιχειρήματα, αλλά με ένα κοινό παρανομαστή: Την αγνόηση των πραγματικών δεδομένων, την έλλειψη ειλικρίνειας, την παντελή απουσία αυτοκριτικής και συναίσθηση ευθύνης από αυτούς που χειρίστηκαν το θέμα στα πρώτα και καθοριστικά στάδια του. Αυτό αφορά και τα πρόσωπα που είχαν την ευθύνη των χειρισμών και συνολικά την ενιαία τότε Νέα Δημοκρατία.

Με την ενδιάμεση συμφωνία είναι, ίσως, η πρώτη φορά, μετά από πολύ καιρό, στην εξωτερική μας πολιτική, που συγκεκριμένοι στόχοι προσδιορίστηκαν, αποφασίστηκαν και επιτεύχθηκαν, όπως ακριβώς είχαν

13

ΟΙΓΜ 3/1 Σφος ΒΑΡΟΥΤΑ Δφος ΔΕΔΑΚΗ 06.11.1995 ΑΔ1106ΒΑ

προσδιορίζεται.

Στις 16 Φεβρουαρίου 1994 η Κυβέρνηση συνέδεσε τα ελληνικά αντίμετρα με συγκεκριμένες κινήσεις, που έπρεπε να γίνουν από την πλευρά των Σκοπίων.

(ML)

14

ΟΙΘΑ 1/1 Σφος ΛΑΓΚΑΔΑ Δφος ΚΟΥΛΑΜΠΑ 06.11.1995 ΑΕ1106ΜΛ

Η Ελλάδα -είχα πει τότε, στη συνεδρίαση του Υπουργικού Συμβουλίου- ήταν και είναι έτοιμη να αναπτύξει σχέσεις καλής γειτονίας και στενής συνεργασίας με το κράτος των Σκοπίων, συμβάλλοντας ουσιαστικά στην ανάπτυξη και την ευημερία τους. Η Ελλάδα ήταν και είναι εκείνη η χώρα η οποία τρέφει πραγματικά τις πλέον φιλικές διαθέσεις απέναντι στα Σκόπια.

Ζητήσαμε κάτι που έπρεπε να θεωρείται αυτονόητο: Συγκεκριμένα έμπρακτα δείγματα εκ μέρους των Σκοπίων, από τα οποία θα προκύπτει η διάθεσή τους να εγκαταλείψουν την εχθρική προπαγάνδα σε βάρος της Ελλάδας με αιχμές στο Σύνταγμα και τα σύμβολα.

Αυτό ήταν το πλαίσιο της απόφασης της 16ης Φεβρουαρίου 1994 και ήταν σε απόλυτη συνάρτηση με την επιστολή μας προς το Γενικό Γραμματέα του ΟΗΕ, ήδη από το Νοέμβριο του 1993, με την οποία εξηγούσαμε ότι η Ελλάδα δεν διακόπτει την διαδικασία του ΟΗΕ, αλλά αναμένει τη δραστηριοποίησή της, εφόσον τα Σκόπια προβούν σε θετικές ενέργειες εγκαταλείποντας τις προκλήσεις εναντίον της χώρας μας, σύμβολα, προπαγάνδα, Σύνταγμα.

Σήμερα, μετά την ενδιάμεση συμφωνία, η σημαία με το αστέρι της Βεργίνας έχει υποσταλεί, ενώ για το Σύνταγμα και την αλυτρωτική προπαγάνδα έχουν αναληφθεί ρητές δεσμεύσεις από τα Σκόπια. Είναι ρητή συμβατική υποχρέωση των Σκοπίων, με το άρθρο 7 της Διεθνούς Σύμβασης, η

15

018A 2/1 Σφος ΛΑΓΚΑΔΑ Δφος ΚΟΥΛΑΜΠΑ 06.11.1995 ΑΕ1106ΜΛ

κατάργηση των συμβόλων που χρησιμοποιούσαν, σε συνδυασμό με την υποχρέωση αποτροπής εχθρικών ενεργειών, προπαγάνδας και πολιτιστικής υποκλοπής.

Είναι ρητή η συμβατική δέσμευση των Σκοπίων ως προς την ερμηνεία των επίμαχων διατάξεων του Συντάγματός τους.

Και επισημαίνω κάτι το οποίο δεν έχει προσεχθεί, επαρκώς. Η ρύθμιση αυτή είναι ισχυρότερη από την απλή αλλαγή του Συντάγματος των Σκοπίων με την εσωτερική κοινοβουλευτική τους διαδικασία, που τίποτε δεν διασφάλιζε ότι θα μεταβαλόταν ξανά με μία νεώτερη, απόφαση.

Σήμερα, είναι διασφαλισμένο ότι η οποιαδήποτε μελλοντική συμπεριφορά των Σκοπίων που θα παραβίαζε τις συμβατικές υποχρεώσεις που έχουν αναλάβει, θα ήταν αντίθετη με το Διεθνές Δίκαιο, υποκείμενη σε κύρωση από το Διεθνές Δικαστήριο, σύμφωνα με όσα ακριβώς προβλέπονται στο άρθρο 21 της συμφωνίας.

Πρέπει να επισημάνω, επίσης, τη σημασία που έχει η συμβατική υποχρέωση που απορρέει από το άρθρο 5 της συμφωνίας, ότι το όνομα είναι αντικείμενο διαπραγμάτευσης, κάτι που μέχρι τώρα είχαν πεισματικά αρνηθεί τα Σκόπια.

Με βάση αυτές τις συμβατικές δεσμεύσεις των Σκοπίων, η Ελλάδα μπορούσε πλέον να προχωρήσει ταυτόχρονα στην άρση των ελληνικών

16

ΟΙΒΑ 3/1 Σφος ΛΑΓΚΑΔΑ Δφος ΚΟΥΛΑΜΠΑ 06.11.1995 ΑΕ1106ΜΛ

αντιμέτρων και να σταματήσει να αντιτάσσεται στην ένταξη των Σκοπίων σε διεθνείς οργανισμούς, εφόσον αυτή γίνεται με τον προσδιορισμό "Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας". Προσδιορισμό, με τον οποίο έγινε, με ελληνική συγκηδερόνευση, η εισδοχή των Σκοπίων στον ΟΗΕ, τον Απρίλιο του 1993.

(P X)

17

ΟΙΜΛ 1/1 Σφος ΞΕΝΟΥ Δφος ΚΑΤΣΑΡΟΥ 06.11.1995 AF1106PX

Σήμερα, μπορεί να εκτιμηθεί πραγματικά, στις πραγματικές της διαστάσεις, η σημασία της απόφασης της 16ης Φεβρουαρίου του '94. απόφαση η οποία αντιμετωπίστηκε τότε από πολλές πλευρές με δυσπιστία ή και με απαράδεκτη πολεμική, ιδίως στο εξωτερικό.

Να θυμηθούμε εκείνους, που υποστηρίζουν, χωρίς βάση, ότι μέσα σε πολύ μικρό χρονικό διάστημα, θα είχαμε καταδικαστεί από το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Και ακολούθησε η απόρριψη της προσφυγής της ΚΟΜΙΣΙΟΝ για τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων εναντίον της χώρας μας, η θετική για την Ελλάδα εισήγηση του Γενικού Εισαγγελέα και η απόσυρση τελικά της προσφυγής της ΚΟΜΙΣΙΟΝ κατά της Ελλάδος, παρά τη δική μας θέση, ότι η δίκη πρέπει να ολοκληρωθεί, γιατί πιστεύουμε απολύτως στη νομιμότητα των αποφάσεων και των ενεργειών μας.

Να θυμηθούμε την επιμονή των Σκοπίων να αρθούν πρώτα τα αντίμετρα, για να επανέλθουν στο διάλογο. Να θυμηθούμε τις προτάσεις, μέχρι και την τελευταία στιγμή, για μονομερή άρση των ελληνικών αντιμέτρων, για να προωθηθεί απευθείας ο διμερής διάλογος.

Να θυμηθούμε την ερμαφρόδιτη στάση της Νέας Δημοκρατίας, ^ή την ευκολία, με την οποία η Πολιτική Άνοιξη έσπευσε να προσδιορίσει αυτή το νόημα της απόφασης της Κυβέρνησης και να απαιτήσει να μην αρθούν τα

18

ΟΙΜΛ 2/1 Σφος ΞΕΝΟΥ Δφος ΚΑΤΣΑΡΟΥ 06.11.1995 ΑFI1106ΡΧ

ελληνικά αντιμέτρα, παρά μόνο αν λυθεί και το πρόβλημα του ονόματος;

Είναι κανείς, που να μπορεί να ισχυριστεί σήμερα ότι δεν βρισκόμαστε σε σαφώς καλύτερη θέση απ' ό,τι τη 15η Φεβρουαρίου του '94, δηλαδή την παραμονή της απόφασης της Κυβέρνησης για την επιβολή των ελληνικών αντιμέτρων; Η διαφορά είναι ορατή δια γυμνού οφθαλμού και δίνει απάντηση σε όσους μεμψίμοιρα και άκριτα νομίζουν ότι μπορούν και στο θέμα αυτό να βρουν πεδίο άσκησης αντιπολίτευσης. Τέτοιο πεδίο δεν υπάρχει και δεν πρόκειται να δημιουργηθεί, γιατί δεν το επιτρέπει το ίδιο το θέμα, δεν το επιτρέπουν οι σοβαροί και οι υπεύθυνοι πάντα χειρισμοί της Κυβέρνησής μας.

Κάθε θέμα έχει την ιστορία του, έχει το παρελθόν του. Και τα βάρη του παρελθόντος, ιδιαίτερα όταν μιλούμε για θέματα εξωτερικής πολιτικής, δεν μπορούν δυστυχώς να παραγνωρίζονται, γιατί τα βρίσκεις μπροστά σου σε κάθε επόμενη φάση, γιατί δημιουργούν δεσμεύσεις για τη χώρα, η οποία έχει συνέχεια στη διεθνή της υπόσταση, γιατί έχουν προσφέρει επιχειρήματα στην άλλη πλευρά.

Επικρίνουν ορισμένοι την Κυβέρνηση του ΠΑ.ΣΟ.Κ., γιατί υποτίθεται ότι με τους χειρισμούς της προωθείται η διπλή ονομασία. Λησμονούν, δηθεν, ότι η διπλή ονομασία ήταν επίσημη πρόταση του κυρίου Μητσοτάκη και της

19

ΟΙΜΛ 3/1 Σφος ΞΕΝΟΥ Δφας ΚΑΤΣΑΡΟΥ 06.11.1995 AF1106PX

Κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας. Επικρίνουν ορισμένοι την Κυβέρνηση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. ότι μπαίνοντας στην επόμενη φάση της διαπραγματεύσεως, θα οδηγηθεί αναγκαστικά σε σύνθετη ονομασία. Λησμονούν, δέθεν, ότι η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας είχε σπεύσει να αποδεχθεί τη σύνθετη ονομασία και δεν είχε καν την πρόνοια να αναμένει να προηγηθεί η απάντηση του Κίρο Γκλιγκόρφ, ο οποίος δύο μέρες μετά, στις 29 Μαΐου του '93, με την κατηγορηματικά αρνητική απάντησή του, έθετε ουσιαστικά τέρμα σε εκείνη τη φάση του διαλόγου.

(10P)

20

ΟΙΡΧ 1/1 Σφος ΠΕΤΡΑΚΗ Δφος ΝΑΣΙΟΥ 06.11.1995 AG1106DP

Το λέω αυτό και ως απάντηση σε όσους επιμένουν να αναζητούν συγκρίσεις ανάμεσα στην ενδιάμεση συμφωνία και το σχέδιο συμφωνίας που διαπραγματευόταν η Νέα Δημοκρατία.

Είμαστε έτοιμοι για κάθε σύγκριση, σημείο προς σημείο, αλλά δεν μπορεί βεβαίως να συγκρίνονται ανόμοια πράγματα. Δεν μπορείς να συγκρίνεις μία συμφωνία που έχει υπογραφεί με μία συμφωνία που όχι μόνο δεν ολοκληρώθηκε ποτέ, όχι μόνο δεν παρέμεινε ένα απλό σχέδιο, αλλά είχε προσκρούσει στην απόλυτη άρνηση της άλλης πλευράς.

Και -αλήθεια- όσοι από τη Νέα Δημοκρατία επικαλούνται εκείνη την μηδέποτε επιτευχθείσα συμφωνία και επιμένουν να μιλούν για το μεγάλο πακέτο, σε αντίθεση με το λεγόμενο μικρό πακέτο που εμείς προωθήσαμε, έχουν συνείδηση ότι μεγάλο πακέτο, όπως αυτό προωθήθηκε από την Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας, σημαίνει σύνθετο όνομα για τα Σκόπια; Αν αυτή είναι η πρόταση της Νέας Δημοκρατίας, τότε να την πείτε καθαρά.

Να επισημάνω δε στο σημείο αυτό: Δεν μπορεί να υπάρχει καμμία σύγκριση μεταξύ μικρού και μεγάλου πακέτου.

Η δήλωση της Νέας Δημοκρατίας ότι αυτή ήταν πάντα υπέρ του μεγάλου πακέτου δεν λέει τίποτα, γιατί το μικρό πακέτο προέκυψε μόνο με την επιβολή των ελληνικών αντιμέτρων, που επιβλήθηκαν από την Κυβέρνηση του

21

ΟΙΡΧ 2/1 Σφος ΠΕΤΡΑΚΗ Δφος ΝΑΣΙΟΥ 06.11.1995 AG1106DP

ΠΑΣΟΚ και που η Νέα Δημοκρατία δεν μπορούσε καν να τα διανοηθεί.

Στη διαπραγμάτευση του μεγάλου πακέτου το μόνο που είχε η Ελλάδα να δώσει για να συμφωνήσουν τα Σκόπια στο θέμα των συμβόλων, του Σύνταγματος, της προπαγάνδας, ήταν η υποχώρησή της από το θέμα του ονόματος. Και παρά το ότι η υποχώρηση αυτή έγινε το Μάιο του 1993, παρέμεινε ακλόνητη η αδιαλλαξία των Σκοπίων.

Με τα ελληνικά αντίμετρα κατασκευάσαμε εκείνα ακριβώς τα διαπραγματευτικά αντίβαρα που θα μας οδηγούσαν στην κόμψη της αδιαλλαξίας των Σκοπίων και στην εξισορρόπηση των δευτερογενών, πέρα από το όνομα, στοιχείων της διαφοράς μας -σύμβολα, Σύνταγμα, προπαγάνδα- που οι Σκοπιανοί έχουν προσθέσει ή εντείνει για διαπραγματευτικούς λόγους.

Παραλάβαμε το θέμα τον Οκτώβριο του 1993, όχι απλά σε νεκρό σημείο. Το παραλάβαμε βεβρωμένο με τόσα συσσωρευμένα λάθη και τραγικούς χειρισμούς, που θα έπρεπε να μιλούμε εδώ επί ώρες, εάν επρόκειτο να κάνουμε μόνο μία απλή απαρρίθμηση.

Ακόμα και αν κανείς είχε ασθενή μνήμη, ή αν συνειδητά ήθελε να ξεχάσει όλα αυτά, δεν μας αφήνουν οι αλληλοκαταγγελίες στο εσωτερικό της Νέας Δημοκρατίας και οι τελευταίες συγγραφικές επιδόσεις.

Το ασφαλές συμπέρασμα είναι ότι σε ένα εθνικό θέμα οι χειρισμοί της

22

ΟΙΡΧ 3/1 Σφος ΠΕΤΡΑΚΗ Δφος ΝΑΣΙΟΥ 06.11.1995 AG1106DP

Νέας Δημοκρατίας υποτάχθηκαν σε στενά εσωκομματικούς ρόλους.

Ο τότε Πρωθυπουργός, ως υπεύθυνος για το χειρισμό του θέματος, δεν πίστεψε ποτέ στη δυνατότητα επίτευξης του στόχου για τον οποίο είχαμε συμφωνήσει να δώσουμε τον αγώνα, και μπροστά στο φόβο της πτώσης της Κυβέρνησής του, δεν εξήγησε καν στο λαό το τι ο ίδιος πίστευε, για να ζητήσει την επικύρωση των θέσεών του από τη λαϊκή ετυμηγορία, ώστε να υιοθετηθεί η γραμμή την οποία θεωρούσε σωστή. Αντιθέτως, επελέγη η διγλωσσία, η παραπλάνηση και η προσπάθεια να κερδιθεί απλά ο χρόνος σε βάρος αυτής της ίδιας της ουσίας και της επίλυσης του θέματος.

(LM)

23

01DP 1/1 Σφος ΛΑΖΑΡΑΚΟΥ Δφος ΔΟΥΚΑ 06.11.1995 ΑΗ1106ΛΜ

Διακρίνουμε σήμερα όλοι μία προσπάθεια να δικαιωθούν εκ των υστέρων οι τότε πρακτικές. Υποθέτουν ότι η διαπραγμάτευση για το όνομα δεν μπορεί παρά να καταλήξει στην αποδοχή από μέρους μας μιας σύνθετης ονομασίας, την οποία οι ίδιοι είχαν σπεύσει να αποδεχθούν την Άνοιξη του 1993 και αρχίζουν να μιλούν για δήθεν χαμένο χρόνο και να επαιρόνται για τους χειρισμούς τους.

Πρώτον, προσθέτουν ένα ακόμα λάθος σε όσα πολλά έχουν ήδη κάνει, γιατί σπεύδουν να προδικάσουν το αποτέλεσμα της διαπραγμάτευσης, πριν η διαπραγμάτευση αυτή προχωρήσει και δημιουργούν νέα προβλήματα, χωρίς στοιχειώδες αίσθημα ευθύνης, πάλι στο βωμό των εσωκομματικών τους σκοπιμοτήτων.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

Δεύτερον, επαναλαμβάνω ξανά ότι θα συνεχίσουμε τον αγώνα, για να μειώσουμε τις ζημιές που έχουν συσσωρευτεί από τα διαδοχικά λάθη και τους απαράδεκτους χειρισμούς, που προηγήθηκαν.

Μετακινούμαστε πάντα με γνώμονα το μακροπρόθεσμα συμφέροντα της χώρας, τα οποία έχουμε αποδείξει ότι γνωρίζουμε πώς να τα προσπίζουμε.

Δεν θα αναφερθώ καθόλου στη θέση του Αρχηγού της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, ότι θα διαπραγματευτεί ξανά τη συμφωνία. Είναι μία δήλωση

24

01DP 2/1 Σφος ΛΑΖΑΡΑΚΟΥ Δφος ΔΟΥΚΑ 06.11.1995 ΑΗ1106LM

λανθασμένη, που δεν αντέχει σε σοβαρή κριτική, πέρα από το ότι για να το πράξει, πρέπει να γίνει κανονικός Πρωθυπουργός...

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

...ενώ το μόνο στο οποίο μπορεί να ελπίζει, είναι να παραμείνει Πρωθυπουργός εν αναμονή.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΕΒΕΡΤ (Αρχηγός της Νέας Δημοκρατίας): Πάντως, κύριε Πρόεδρε, Πρωθυπουργός εν αναχωρήσει δεν θα είμαι.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης): Μή με διακόπτετε.
Έχετε μία ώρα να μιλήσετε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Για διακοπή, παρακαλώ να ζητάτε την άδεια του Προεδρείου.

Ορίστε, κύριε Πρόεδρε, συνεχίστε.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης): Θα αναφερθώ όμως στην απαίτησή του, να έρθει για επικύρωση η ενδιάμεση συμφωνία στη Βουλή, και μάλιστα κάνοντας σύγκριση με το γεγονός ότι η συμφωνία επικυρώθηκε από τη Βουλή των Σκοπίων.

Τα Σκόπια έπρεπε να επικυρώσουν αλλαγή στη σημαία και στα σύμβολά τους και συγκεκριμένες δεσμεύσεις για το Σύνταγμά τους. Εμείς προχωρούμε στην άρση των ελληνικών αντιμέτρων, που επιβλήθηκαν με κυβερνητική

25

01DP 3/1 Σφος ΛΑΖΑΡΑΚΟΥ Δφος ΔΟΥΚΑ 06.11.1995 ΑΗ1106LM

απόφαση και ήρθαν με κυβερνητική απόφαση. Αυτά, για να γνωρίζουμε τι λέμε.

Βεβαίως -και το έχω δηλώσει- όταν υπάρξει κατάληξη σε τελική συμφωνία, που θα αντιμετωπίζει και το όνομα, το θέμα θα έρθει στη Βουλή των Ελλήνων.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Ελλάδα βρίσκεται σ' αυτό το σταυροδρόμι Ανατολής και Δύσης και έχει να παίξει δικό της, κρίσιμο ρόλο στις εξελίξεις στην περιοχή, ως παράγοντας σταθερότητας και ειρήνης.

Ελπίζουμε και ευχόμαστε η ειρηνευτική διαδικασία, που βρίσκεται σε εξέλιξη για τον πόλεμο στη Βοσνία και γενικότερα στην πρώην Γιουγκοσλαβία, να φέρει τελικά τους καρπούς της. Ο βαλκανικός χώρος, χώρος πάντα διεκδικούμενος στο πλαίσιο των γεωπολιτικών σχεδιασμών μεγάλων δυνάμεων, πρέπει να πάψει να αποτελεί την επικίνδυνη θρυαλλίδα μιας γενικευμένης σύρραξης.

Είμαστε μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του ΝΑΤΟ και το επίπεδο της οικονομίας μας δεν μπορεί να συγκριθεί με κανέναν από τους γείτονές μας. Μπορούμε να αναπτύξουμε επιτυχώς την παρέμβασή μας στα Βαλκάνια, μπορούμε να συμβάλουμε στην επίλυση των προβλημάτων, μπορούμε, αντί για μέρος της κρίσης, να είμαστε φορέας θετικών πρωτοβουλιών, για το συμφέρον όλων των

26

01DP 4/1 Σφος ΛΑΖΑΡΑΚΟΥ Δφος ΔΟΥΚΑ 06.11.1995 ΑΗ1106LM

χωρών της περιοχής.

(RG)

27

ΟΙΛΜ 1/1 Σφος ΤΣΙΛΑΛΗ Δφος ΚΟΥΝΕΛΗ 06.11.1995 ΑΙ1106RG

Αυτό είναι το πλαίσιο της πολιτικής μας και αυτό προωθούμε βελτιώνοντας τις σχέσεις μας, με όλους τους βόρειους γείτονές μας, οι οποίοι γνωρίζουν, ότι δεν διεκδικούμε ούτε σπιθαμή εδάφους από κανέναν, ότι η εγγύηση των σημερινών συνόρων είναι ^η ειλικρινής και — σταθερή η θέση μας, ότι η μόνη βλέψη μας, είναι η διασφάλιση της ειρήνης, της συνεργασίας και της ανάπτυξης, προς όφελος των ~~Βαλκανικών~~ χωρών.

Έχοντας την αίσθηση της μόνιμης απειλής από την Τουρκία, έχοντας την ανοικτή πληγή του Κυπριακού, του πρώτου πάντα εθνικού μας θέματος, δεν έχουμε λόγο στις σχέσεις μας με τους άλλους γείτονές μας, να μην κλείνουμε εκείνα τα μέτωπα που μπορούν να κλείσουν, χωρίς βλάβη, των εθνικών μας συμφερόντων.

Αυτήν την πολιτική, που απαιτούν τα συμφέροντα της χώρας, η Κυβέρνησή μας, θα την συνεχίσει με σοβαρότητα, υπευθυνότητα και σωστό σχεδιασμό. Είμαστε ~~δε~~ βέβαιοι, ότι γι' αυτήν την πολιτική έχουμε τη συναίνεση του λαού, ενώ ελπίζουμε, ότι μπορεί να διαμορφώνεται στα κρίσιμα θέματα, όπως αυτό που συζητείται ~~και~~ η συναίνεση των πολιτικών δυνάμεων — και αυτή είναι η ελπίδα μας — παρά τους κινδύνους, που ελπίζω να τους ξεπεράσουμε, μιας δημόσιας συζήτησης για το Σκοπιανό, την ώρα που υπάρχουν διαπραγματεύσεις. ~~Εάν~~ απ' αυτή τη Βουλή το συμπέρασμα είναι, ότι είμαστε